

Datum van indiening: 14 november 2023

Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: De radicalisering binnen het onderwijs

Geacht collegelid,

Steeds meer scholen, vooral in de grootsteden waaronder Brussel, worden geconfronteerd met almaar radicalere uitspraken en gedragingen bij leerlingen. Het Gemeenschapsonderwijs krijgt drie of vier meldingen per dag binnen, terwijl dat er in 2018 en 2019 amper drie of vier per jaar waren. Ook in de katholieke koepel zien ze een stevige stijging tegenover de voorbije jaren.

Een directeur van een middelbare school in Brussel getuigde in de media het volgende: *‘Opeens wilden enkele leerlingen tussen twaalf en veertien jaar niet meer in de klas zitten met ‘autochtonen’. Ze meden groepswork met hen en duwden hen uit de rij. Toen enkele leerkrachten en leerlingen naar de directie stapten, ontdekten we een chatgroepje waarin stond dat ‘flamands’ onrein waren. De chatters wisselden uit hoeveel er in hun klas zitten. ‘Chansaar, jij maar met zoveel’, klonk het dan.’* Sinds ongeveer een jaar ziet de directeur steeds meer polarisering in zijn school en is hij enorm bezorgd over de onverdraagzaamheid en het wij-zijdenken, zeker omdat de leerlingen nog zo jong zijn.

Volgens de koepels zijn een deel van de uitspraken islamitisch geïnspireerd. Het gaat om leerlingen die niet op klasuitstap willen omdat ze niet genoeg zullen kunnen bidden, om meisjes die zich plots volledig bedekken of om jongens die hun voeten ritueel wassen in de lavabo's op school. Maar er wordt ook gewag gemaakt van ultraconservatieve of extreem vrouwonvriendelijke uitspraken of gedragingen waarbij religie geen of een kleine rol speelt. Zo gaat het bijvoorbeeld om jongeren die niet meer over een regenboogzebrapad willen stappen of grove uitspraken doen over de lgbtqi+-gemeenschap. Er zijn ook jongens die in de klas niet meer naast meisjes willen zitten of de instructies van vrouwelijke leerkrachten negeren. Karin Heremans, de beleidsverantwoordelijke radicalisering en polarisering voor het onderwijsnet GO!, ziet een samenspel tussen islamisme en extreemrechts gedachtegoed omdat de twee elkaar vinden in een anti-systeemdenken, een vrouwonvriendelijk verhaal, een anti-lgbtqi+-denken en recent ook antisemitisme.

Anti-terreurorgaan OCAD benadrukt dat niet elke leerling die polariseert, radicaal is en dat lang niet elke radicaal vatbaar is voor gewelddadige ideeën. Maar OCAD ziet al sinds 2021 steeds meer jongeren voorkomen in dreigingsdossiers en -meldingen. Dan gaat het om minderjarigen die online radicaliseren en wel degelijk de intentie hebben terreurdaden te plegen. Ook de Staatsveiligheid ziet almaar meer minderjarigen in het vizier komen.

Over het feit dat gewelddadige incidenten mogelijk zijn, moeten we niet naïef zijn. Een week na de aanval van Hamas werd Dominique Bernard, een leraar in een middelbare school in Arras in Frankrijk, doodgestoken door een geradicaliseerde oud-leerling van de school. Twee andere personeelsleden werden zwaargewond. De tragedie voltrok zich bijna dag op dag drie jaar na de onthoofding van Samuel Paty. Leerlingen van een Brusselse school zouden hun leerkracht gevraagd hebben te mogen bidden voor de dader. Niet alleen de jongeren zelf maar ook de

leerkrachten en scholen moeten we beschermen tegen alle vormen van politiek en godsdienstig extremisme.

De oorlog in Israël en Palestina heeft de gemoederen op sommige scholen ongetwijfeld verhit. Maar het is geen nieuw fenomeen. We hebben deze problematiek deze legislatuur al meerdere malen aangekaart. Vlaanderen en de VGC ondernemen al jaren acties om scholen te ondersteunen in het uitwerken van een preventief en curatief beleid inzake radicalisering. Vanuit Vlaanderen is er in 2015 een netwerk van islamexperten opgericht en het OCB organiseert onder meer vormingen in samenwerking met externe partners. Ook de netten zelf organiseren initiatieven. In het Imelda-instituut in Molenbeek gaat de allereerste conflictleerkracht, een Palestijn, aan de slag om met de leerlingen in gesprek te gaan over het conflict, over polarisering en over radicalisering. Ik denk dat het ook enorm belangrijk is de ouders bij al deze initiatieven actief te betrekken.

Als politici moeten we actie ondernemen maar hebben we tevens de verantwoordelijkheid om de gemoederen te bedaren en het onderlinge begrip te vergroten. In het bijzonder omdat we daarbij opboksen tegen sociale mediakanalen die vaak het omgekeerde beogen en helaas ook verwezenlijken. Maar radicalisering en polarisatie onder de leerlingen kunnen we niet tolereren. Als jongeren zich tegen onze normen en waarden kanten en er ook bepaalde grenzen overschreden worden, moeten we sancties kunnen overwegen. Dat is ook de mening van Onderwijsminister Weyts, die deze problematiek zal bespreken met de onderwijsverstrekkers, zodat iedereen dezelfde signalen geeft.

Daarom had ik graag volgende vragen gesteld:

- Hoe groot is het probleem van radicalisering vandaag op de Brusselse scholen? Wat zijn de laatste cijfers? Zijn er gewelddadige incidenten geweest? In welke mate is de problematiek verergerd sinds 7 oktober?
- Welke acties worden door Vlaanderen, de VGC en de netten ondernomen om radicalisering tegen te gaan maar ook curatief op te treden? Kunt u een overzicht geven?
- Hoeveel Brusselse scholen deden in de voorbije jaren beroep op islamexperten? In hoeveel gevallen gingen het om een preventieve of curatieve aanpak?
- Welke ondersteuning biedt het OCB en met welke partners werkt het hiervoor samen?

Hartelijk dank voor uw antwoorden!

Met de meeste hoogachting,

Gilles Verstraeten
Raadslid VGC